

N:o 43.

Af herr **S. J. Enander**, om anslag till utgifvande af en uppslagsbok, innehållande kortfattade upplysningar angående 1907 års Riksdag och dess arbete.

Bland de många olika för allmänheten afsedda uppslagsböcker, som utgifvas i vårt land, har hittills icke funnits någon, innehållande kortfattade upplysningar rörande Riksdagen och dess arbeten, hvilka det vore af intresse att hafva på ett håll samlade och i händelse af behof lätt tillgängliga. Vid behof af upplysningar rörande någon fråga, afseende Riksdagen och dess arbeten, är den politiskt intresserade allmänheten, — åtminstone efter hvarje riksdags slut, då ju i regel inga upplysningar stå att vinna i dagspressen — hänvisad att finna sådana i riksdagsprotokollen och bihangen därtill, hvilket ju för den mindre vane kan vara tidsödande och besvärligt nog, oafsedt att detta riksdagstryck ännu ej är så spridt bland den stora allmänheten, som önskligt vore. En kortfattad uppslagsbok med lätt tillgängliga upplysningar kunde därför i många fall vara till stort gagn för allmänheten.

Riksdagen utgifver ju ett register till sina förhandlingar med bihang, hvilket innehåller en hel del uppgifter både af personlig och saklig art. Men det ligger ju i sakens natur, att detta register ej kan innehålla alla de upplysningar, som man kan behöfva att utan för stor tidsutdräkt förskaffa sig, såsom t. ex. om tiden för ärendenas afgörande i kamrarna, utskottens förberedande behandling af desamma, röstsiffrorna vid beslutens fattande, öfverläggningen i kamrarna o. s. v. I ett sådant register kan ju ej heller företagas någon gallring af ärendena, utan allt måste medtagas, under det att i en mera populärt hållen uppslagsbok blott de ärenden, som äro af större vikt samt äga mer allmänt intresse, lämpligen torde bära medtagas; och i en sådan bok är ju äfven tillfälle beredt att meddela dels en liten statistik öfver de mera intressanta data under hvarje riksdag, dels ock en kort öfversikt öfver riksdagens förlopp samt öfver de ärenden, som därvid behandlats, sammanförda i större grupper alltefter sin art.

En sådan kortfattad redogörelse kan naturligtvis ej gifva någon mera ingående kunskap om riksdagsarbetet och dess resultat, utan denna kunskap står endast att vinna — förutom i den dagliga tidningspressen — i Riksdagens officiella protokoll.

Ett försök att åstadkomma en sådan uppslagsbok, innehållande »en kortfattad, praktisk, i möjligaste mån fullständig, fullt objektiv redogörelse för hufvudresultatet af Riksdagens arbeten», har emellertid sistlidet år gjorts, i det att på Albert Bonniers förlag i Stockholm af T. Hedrén — vid innevarande riksdag förste notarie hos Andra Kammaren — utgifvits, till pris af 1 kr. 50 öre, en kortfattad uppslagsbok, kallad »Lagtima Riksdagen 1906». Denna lilla uppslagsbok, hvaraf ett exemplar kommer att till vederbörande utskott öfverlämnas, har väl närmast varit afsedd till tjänst för dem, som hafva att syssla med politik och offentliga angelägenheter öfver hufvud, såsom riksdagsmän, tidningsmän, en del tjänstemän m. fl., men den har naturligen icke minst varit afsedd till gagn för den stora allmänheten. Någon som helst pekuniär ersättning till utgifvaren för hans arbete har, enligt lämnad uppgift, hvarken fordrats eller från förläggaren bekommit, utan har utgifvandet skett uteslutande af intresse för själfva saken. Boken har mottagits synnerligen välvilligt såväl af medlemmar af Riksdagen som af pressen, i hvilken från flera håll önskan om fortsatt utgifvande af en dylik uppslagsbok uttalats.

Emellertid fordras det tid för att inarbeta en sådan bok bland allmänheten, helst som det politiska intresset i vårt land ju ännu är be-
dröfligt litet, ehuru tecken ju tyda på en glädjande förändring i detta hänseende. En sådan uppslagsbok får ju för öfrigt sin största betydelse först längre fram, då minnet af de politiska händelser, som den behandlar, hunnit förblekna, samt sedan en längre följd af densamma hunnit att, år efter år, utkomma. Tänka vi oss t. ex., att redan från början af nya riksdagsskicket eller från och med år 1867 en sådan populär riksdagskalender börjat utgifvas, skulle man nu haft till sitt förfogande ett miniatyrbibliotek, upptagande ett utrymme af knappast en half hyllängd, men innehållande lätt tillgängliga upplysningar om alla de viktigaste af den svenska Riksdagens arbetsresultat under nämnda tidrymd.

Det dröjer, som sagdt, en tid, innan ett sådant arbete blir så känt bland den stora allmänheten, att dess utgifvande kan ske utan förlust för förläggaren, trots att ej någon ersättning utgår till författaren. Därför finnes det ej heller för närvarande någon utsikt, att ifrågavarande uppslagsbok skall utkomma vidare, därest ej Riksdagen på något sätt träder emellan. Den nuvarande förläggaren — och någon annan torde ej stå att få — har erbjudit sig att fortfarande utgifva boken på sitt förlag, därest Riksdagen inlöser 400 exemplar à 1 kr. 50 öre per stycket. Detta antal exemplar skulle ju förslå till utdelning bland Riksdagens ledamöter, hvilken utdelning lämpligen kunde äga rum samtidigt med utsändningen af det sedvanliga registret.

Förutom denna utgift för Riksdagen — eller 600 kr. — torde väl ett lämpligt belopp böra afses för arbetet med sammanställningen af boken, enär man ej torde kunna begära, att detta arbete allt framgent skall utföras utan all ersättning, helst som detsamma kräfver en ingalunda obetydlig möda, noggrannhet och förmåga af urskillning. Såsom lämpligt arfvode för arbetet med boken torde kunna anses ett belopp af t. ex. 400 kr., motsvarande ungefär en fjärdedel af den ersättning, som af Riksdagen utbetalas för utarbetandet af det officiella registret.

Hela det erforderliga beloppet, hvarigenom Riksdagen sålunda skulle möjliggöra arbetets fortsatta utgifvande, skulle alltså vara 1,000 kronor årligen, hvarvid ju dock är att märka, att för en väsentlig del häraf skulle lämnas valuta, bestående af nämnda antal exemplar af arbetet.

Staten lämnar ju hvarje år större eller mindre understöd till utgifvande af publikationer af hvarjehanda slag, och med hänsyn därtill torde — för den händelse naturligen, att en sådan bok som denna äfven af Riksdagen anses värd uppmuntran — det ej principiellt böra möta någon betänklighet att bevilja nu ifrågavarande understöd.

Det har från en del håll i pressen framkastats den tanken, att en sådan bok lämpligen bör utgifvas af Riksdagen själf, och denna tanke är kanske icke så oriktig. Innan emellertid en sådan tanke eventuellt hinner förverkligas, torde det tills vidare kanske vara lämpligast att genom ett mindre understöd trygga bokens utgifvande genom enskild försorg.

För den händelse det nu begärda understödet beviljas, kunde det samma lämpligen utgå af anslaget »till riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.» samt till vederbörande af riksgäldskontoret utbetalas, sedan vederbörligt antal exemplar dit aflämnats, hvilket torde böra ske inom fyra månader efter riksdagens afslutande.

På grund af det anförda får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen för utgifvande under innevarande år af en uppslagsbok af nu angifven beskaffenhet måtte anvisa ett anslag af 1,000 kr. att utgå innevarande år på ofvan angifna villkor samt enligt de närmare bestämmelser, som fullmäktige i riksgäldskontoret må äga meddela.

Stockholm den 23 januari 1907.

S. J. Enander.